

Dokument s plenarne sjednice

B8-0651/2017

22.11.2017

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 123. stavkom 2. Poslovnika

o humanitarnoj situaciji u Jemenu
(2017/2849(RSP))

Fabio Massimo Castaldo, Ignazio Corrao, Isabella Adinolfi, Rolandas Paksas
u ime Kluba zastupnika EFDD-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o humanitarnoj situaciji u Jemenu
(2017/2849(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir izjavu o Jemenu koju je 26. siječnja 2017. pred Vijećem sigurnosti UN-a dao Stephen O'Brien, zamjenik glavnog tajnika UN-a za humanitarna pitanja i koordinator za pružanje hitne pomoći,
 - uzimajući u obzir sastanak donatora na visokoj razini u povodu humanitarne krize u Jemenu koji je održan 25. travnja 2017. u Ženevi i izjavu glavnog tajnika UN-a pri otvaranju tog sastanka,
 - uzimajući u obzir izvješće koje je posebni izaslanik glavnog tajnika UN-a za Jemen 30. svibnja 2017. predstavio na otvorenoj sjednici Vijeća sigurnosti UN-a,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Jemenu od 3. travnja 2017.,
 - uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o Jemenu,
 - uzimajući u obzir godišnje izvješće glavnog tajnika UN-a o djeci u oružanim sukobima;
 - uzimajući u obzir Fakultativni protokol Konvenciji o pravima djeteta o sudjelovanju djece u oružanim sukobima, kojega je Jemen stranka,
 - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Jemen, ionako najsiromašnija arapska zemlja, 2015. potonuo u sveopći oružani sukob i da se danas smatra da je ta zemlja poprište najveće svjetske humanitarne krize u pogledu apsolutnog broja ljudi kojima je potrebna pomoć te da su milijuni Jemenaca pogođeni trostrukom, ljudskim djelovanjem izazvanom tragedijom: brutalnim oružanim sukobom, prijetećom gladi i najvećom epidemijom kolore ikada zabilježenom u jednoj godini; budući da je, prema revidiranoj humanitarnoj procjeni UN-a iz srpnja 2017., broj ljudi kojima je potrebna pomoć porastao s 18,8 na 20,7 milijuna, što je tri četvrtine ukupnog stanovništva;
- B. budući da je koalicija pod vodstvom Saudijske Arabije nedavno, nakon što je projektil kojeg su ispalili Huti srušen u blizini Rijada, potpuno zatvorila granice Jemena kako bi se spriječio ulazak navodnih pošiljki oružja u Jemen; budući da UN pregledava teret koji ulazi u tu zemlju i da prema postojećim saznanjima nadležno povjerenstvo nije pronašlo dokaze za tvrdnje Saudijske Arabije o prijenosima oružja; budući da se zatvaranjem granica dodatno pogoršava ionako iznimno teška humanitarna situacija; budući da mjere koje je koalicija najavila u cilju ublažavanja situacije, primjerice ponovno otvaranje luke u Adenu, nisu dostatne kako bi se zadovoljile humanitarne potrebe;
- C. budući da je raseljeno više od 3 milijuna ljudi, od kojih 2 milijuna dugotrajno, da 11,3 milijuna osoba treba usluge zaštite, 17 milijuna treba pomoć u hrani, 14,5 milijuna

vodu i sanitarne usluge, 14,8 milijuna pristup zdravstvenoj skrbi, 4,5 milijuna hitnu pomoć u vezi s ishranom, a 4,5 milijuna smještaj i neprehrambene proizvode; budući da je prema UN-u od početka sukoba ubijeno najmanje 8 157 osoba, a njih 44 000 ranjeno; budući da je Jemen unatoč ozbiljnosti krize i dalje u velikoj mjeri zanemaren;

- D. budući da je UN dosad potvrdio više od 325 napada na škole, zdravstvene ustanove, tržnice, ceste, mostove te čak i na vodoopskrbne punktove; budući da je šteta na javnoj infrastrukturi u više od dvije trećine slučajeva posljedica zračnih napada vojne koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije; budući da se u vojnoj intervenciji u Jemenu pod vodstvom Saudijske Arabije neselektivno napada civilno stanovništvo i da ta intervencija doprinosi razvoju katastrofalne humanitarne situacije koje pogađa stanovništvo cijele zemlje te da ona ima ozbiljne posljedice za tu regiju i predstavlja prijetnju međunarodnom miru i sigurnosti;
- E. budući da je UN koaliciju pod vodstvom Saudijske Arabije stavio na crnu listu zbog usmrćivanja i ranjavanja 683 djece u Jemenu i izvršenja najmanje 38 napada na škole i bolnice u 2016. godini; budući da su u izvješću UN-a zbog napada na djecu izvršenih 2016. prozvani i pobunjeni Huti, jemenske vladine snage, provladine paravojne postrojbe i Al Qaida na Arapskom poluotoku;
- F. budući da Saudijska Arabija već dvije godine provodi zračnu i pomorsku blokadu Jemena; budući da je ta blokada izravno doprinijela gospodarskom slomu zemlje i gladi te da se njome ozbiljno pogoršava humanitarna kriza; budući da je, prema procjeni UN-a, zatvaranjem zračne luke u Sani za otprilike 20 000 osoba onemogućen pristup zdravstvenoj skrbi u inozemstvu koja je od životne važnosti; budući da je doprema humanitarna pomoći dodatno otežana pat pozicijom oko luke u Hodeidi, u pogledu koje još uvijek nije postignut nikakav sporazum;
- G. budući da neke države članice EU-a i dalje prodaju oružje Saudijskoj Arabiji, kršeći time odredbe Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme¹; budući da je vrijednost iz Ujedinjene Kraljevine u Saudijsku Arabiju prodanog oružja i vojne opreme u prvoj polovici 2017. dosegla iznos od 1,4 milijarde USD;
- H. budući da je epidemija kolere u Jemenu najveće izbijanje zaraze s najvećom brzinom širenja u modernoj povijesti, s procijenjenih 800 000 slučajeva zaraze i 2 261 smrtnim slučajem između listopada 2016. i rujna 2017.; budući da se ta epidemija kolere smatra krizom izazvanom ljudskim djelovanjem koju su izazvali potpuni prekid pružanja sanitarnih usluga i raspad sustava javnog zdravstva;
- I. budući da je prisilno raseljavanje civila i dalje jedan od ključnih elemenata aktualnog sukoba u Jemenu, s obzirom na to da je gotovo 3 milijuna osoba i dalje raseljeno i da se nalazi daleko od svojih domova te da gotovo četvrtina njih živi u kolektivnim centrima;
- J. budući da djeca, koja čine više od polovice trenutno raseljenih osoba u Jemenu, nose nerazmjerno velik teret; budući da UNICEF upozorava na to da u Jemenu svakih 10 minuta premine jedno dijete od bolesti koje se mogu spriječiti te da je UN 2016. utvrdio najmanje 1 340 smrtnih slučajeva djece; budući da je pothranjenost djece u Jemenu

¹ SL L 335, 13.2.2008., str. 99.

dosegnula dosad nezabilježenu razinu i da se procjenjuje da 386 000 djece pati od ozbiljne akutne pothranjenosti, a da je 1,8 milijuna djece suočeno s umjerenim oblikom akutne pothranjenosti; budući da, općenito gledano, 11,3 milijuna djece, odnosno oko 80 % sve djece u Jemenu, treba humanitarnu pomoć;

- K. budući da zaposlenici u javnom sektoru, s posebnim naglaskom na one u sektorima zdravstva, obrazovanja i sanitarnih usluga, i dalje ne primaju plaću, što otežava aktualni humanitarni angažman i pomoć za rani oporavak; budući da je na sjeveru zemlju zbog neisplaćenih plaća zatvoreno 12 000 od ukupno 15 800 škola, čime je zahvaćeno 79 % djece, i budući da je gotovo 500 škola tijekom ovog sukoba uništeno, pretvoreno u skloništa ili preuzeto od strane naoružanih skupina;
- L. budući da je UN 2016. potvrdio najmanje 517 slučajeva u kojima su sve strane u sukobu novačile i raspoređivale u vojne jedinice dječake, među kojima je bilo i onih ne starijih od 11 godina, ali i da nemogućnost točnog praćenja situacije znači da je taj broj u stvarnosti višestruko veći; budući da je Hasan Zaid, ministar za mlade i sport hutskih vlasti, nedavno izjavio da je moguće pozivanje učenika i nastavnika pod oružje;
- M. budući da nevladine organizacije i agencije koje djeluju na terenu ni približno nemaju dovoljno financijskih sredstava te da je Ured Ujedinjenih naroda za koordinaciju humanitarnih poslova izrazio žaljenje zbog činjenice da za Plan humanitarne pomoći nedostaje najmanje jedna milijarda USD;
- N. budući da je UN održao sastanak donatora na visokoj razini u povodu humanitarne krize u Jemenu čiji su domaćini bili vlade Švicarske i Švedske i na kojem su se donatori obvezali da će izdvojiti 1,1 milijardu USD pomoći ljudima u potrebi u Jemenu; budući da se u okviru Plana humanitarne pomoći za Jemen procjenjuje da potrebe iznose 2,3 milijarde USD, od čega nedostaje najmanje jedna milijarda USD; budući da nevladinim organizacijama i agencijama koje djeluju na terenu i dalje nedostaju veliki iznosi financijskih sredstava;
- O. budući da rascjepkanost zemlje i aktualni sukob omogućuju Al-Kaidi, tzv. Islamskoj državi i drugim terorističkim skupinama da povećaju svoju prisutnost na terenu;
- P. budući da je od siječnja 2017. drastično porastao broj smrtonosnih napada bespilotnim letjelicama koji nisu izravno povezani s aktualnim oružanim sukobom, odnosno da je potvrđeno 115 takvih napada, među kojima i dva koja su izvršile kopnene snage, i budući da je u tim smrtonosnim protuterorističkim operacijama određen broj osoba, među kojima i žene, djeca i starije osobe, poginuo, ozbiljno ranjen ili traumatiziran te budući da postoji zabrinutost da se takvim operacijama krše utvrđena načela međunarodnog prava o ljudskim pravima;
- Q. budući da je Komisija od početka sukoba pružila humanitarnu pomoć u ukupnom iznosu od 171 milijuna EUR; budući da je EU 2017. pružio 51,7 milijun EUR pomoći od životne važnosti za stanovnike Jemena;
- 1. ponovno izražava svoju ozbiljnu zabrinutost zbog razornih posljedica aktualnog sukoba za Jemen i njegovo stanovništvo; prepoznaje da je ta kriza postala najveća humanitarna kriza unutar jedne zemlje na svijetu i da još uvijek ne dobiva pozornost koju zaslužuje; žali zbog toga što je situacija dodatno pogoršana zatvaranjem granica Jemena na kopnu,

na moru i u zraku koje je koalicija pod vodstvom Saudijske Arabije nametnula 6. studenog 2017.; poziva sve međunarodne dionike da stanje u Jemenu i dalje smatraju jednim od ključnih međunarodnih pitanja i da zajedno rade na pronalasku rješenja;

2. oštro osuđuje zračne napade na Jemen koje provodi koalicija pod vodstvom Saudijske Arabije i u kojima su smrtno nastradale tisuće stanovnika i kojima je uništena ključna civilna infrastruktura, što je dovelo do pogoršanja humanitarne krize; smatra da bi se ti zračni napadi mogli smatrati ratnim zločinima; naglašava da je utvrđivanje odgovornosti za kršenje prava neophodno za postizanje trajnog rješenja sukoba; poziva iranske vlasti da iskoriste svoj utjecaj na snage bivšeg predsjednika Saleha i Huta kako bi se zaustavili raketni napadi na Saudijsku Arabiju koji dodatno pogoršavaju taj sukob;
3. snažno osuđuje sva kršenja ljudskih prava protiv civila koje su počinili Huti, a kojih je prema navodima samo u prethodnom mjesecu zabilježeno više od pet stotina;
4. ponavlja svoje stajalište da se sukob u Jemenu ne može riješiti vojnim putem i da se do rješenja sukoba može doći samo pregovorima među stranama; pozdravlja ulogu glavnog tajnika UN-a i posebnog izaslanika UN-a za Jemen te podupire njihova nastojanja; poziva sve strane u sukobu i regionalne aktere da se konstruktivno uključe u proces pod vodstvom UN-a u cilju smirivanja sukoba, olakšavanje situacije u kojoj se nalazi civilno stanovništvo i postizanja rješenja za okončanje nasilja kroz pregovore; apelira na koaliciju pod vodstvom Saudijske Arabije da u pregovore uključi sve bitne predstavnike jemenskog naroda kako bi se osiguralo da se rješenje ne nametne odozgo nego da ono dobije široku potporu te potiče snage bivšeg predsjednika Saleha i Huta da ponovo počnu surađivati s posebnim izaslanikom UN-a;
5. ponovo podsjeća sukobljene strane da je omogućavanje pravovremenog i neometanog humanitarnog pristupa ključna obveza u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom; pozdravlja djelomično ublažavanje blokade kojom je omogućena dostava ključnih potrepština u područja pod kontrolom Vlade, ali napominje da tom mjerom nisu ispunjene sve humanitarne potrebe; poziva koaliciju pod vodstvom Saudijske Arabije da u potpunosti ukine blokadu koja ozbiljno ugrožava civilno stanovništvo Jemena; izražava žaljenje zbog činjenice da zbog aktivnih sukoba, nesigurnosti, administrativnih prepreka i nedostatka financiranja i dalje postoje veliki izazovi za pružanje humanitarne pomoći i za humanitarne aktere koji žele doprijeti do ljudi kojima je potrebna pomoć; posebno apelira na koaliciju pod vodstvom Saudijske Arabije da ukloni prepreke s kojima se suočavaju humanitarni akteri, kao što su uskraćivanje prijevoza u zemlju i odbijanje da se izdaju potrebna odobrenja;
6. naglašava da su nasilje i sukobi glavni uzroci raseljavanja u Jemenu, s obzirom na to da je većina interno raseljenih osoba iz područja u kojima je nasilje uzelo maha; naglašava da su povratnici često suočeni s nemogućim uvjetima, s obzirom na razmjere uništenja i nedostatak prilika po povratku;
7. ponovo podsjeća da sukobljene strane snose odgovornost za zaštitu civila i civilne infrastrukture; poziva na poduzimanje mjera u cilju sprečavanja svih oblika nasilja i pružanja odgovora na nasilje, uključujući seksualno i rodno uvjetovano nasilje; poziva na isplatu neisplaćenih plaća kako bi narod Jemena mogao pokušati osigurati osnovne životne uvjete za svoje obitelji i potiče koaliciju pod vodstvom Saudijske Arabije da se pobrine da se to pitanje tretira kao prioritet;

8. zahtijeva da sve sukobljene strane zajamče da se osobe koje nisu navršile 18 godina neće prisilno novačiti u njihove oružane snage, u skladu s Fakultativnim protokolom Konvenciji o pravima djeteta o sudjelovanju djece u oružanim sukobima, kojega je Jemen stranka, i kako je ponovno istaknuto u zajedničkoj izjavi u kojoj je Jemen preuzeo obvezu nastaviti pridržavati se zabrane obveznog ili dobrovoljnog novačenja osoba mlađih od 18 godina; snažno odbacuje sve izjave u kojima se spominje novačenje učenika i studenata;
9. poziva sukobljene strane da se založe za postizanje kompromisa u vezi sa stanjem u Hodeidi kako bi se spriječilo zatvaranje luke koje bi imalo ozbiljne posljedice za opskrbu hranom i lijekovima; izražava žaljenje zbog činjenice da prijedlog koji je u tom smislu iznio posebni izaslanik UN-a nije prihvaćen, ali poziva na dodatne napore u tom smjeru; također poziva koaliciju da ponovo otvori civilne zračne luke, posebno onu u Sani, za potrebe UN-a i za komercijalni zračni promet, što uključuje i humanitarne letove, i da osigura transparentno upravljanje zračnom lukom Aden;
10. poziva na poduzimanje hitnih, pojačanih i usklađenih humanitarnih mjera pod vodstvom UN-a; pozdravlja održavanje sastanka donatora na visokoj razini u povodu humanitarne krize u Jemenu i poziva stranke tog sastanka da što prije ispune svoja obećanja; izražava bojazan da za Plan humanitarne pomoći za Jemen još uvijek nisu osigurana dostatna sredstva; poziva međunarodnu zajednicu, a posebno Vijeće za suradnju u Zaljevu te Europsku uniju i njezine države članice da u tom pogledu pojačaju svoj angažman; pozdravlja činjenicu da je prikupljeno dodatnih 207,5 milijuna USD u donacijama, iz Danske (12,8 milijuna USD), Nizozemske (3 milijuna USD), Ujedinjene Kraljevine (21,7 milijuna USD) i Sjedinjenih Američkih Država (170 milijuna USD);
11. poziva države članice da odmah zaustave isporuke oružja i vojnu pomoć članicama koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije koji se koriste u Jemenu, što se odnosi i na opremu ili logističku potporu za provedbu blokade; izražava žaljenje zbog činjenice da, unatoč opetovanim pozivima Parlamenta da se uvede embargo na izvoz oružja u Saudijsku Arabiju, ništa nije učinjeno po tom pitanju; ponovno potiče potpredsjednicu Komisije / visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku EU-a da pokrene inicijativu s ciljem uvođenja embarga na oružje Saudijskoj Arabiji s obzirom na ozbiljne optužbe da Saudijska Arabija u Jemenu krši međunarodno humanitarno pravo i činjenicu da bi se stoga daljnjim dopuštanjem prodaje oružja Saudijskoj Arabiji prekršile odredbe Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP;
12. izražava veliku zabrinutost zbog dramatičnog porasta broja protuterorističkih operacija koje se u Jemenu vrše izvan međunarodnog pravnog okvira i poziva države članice da u skladu sa svojim preuzetim obvezama ne poduzimaju nezakonita ubojita djelovanja, odnosno da im ne pružaju potporu ili na bilo koji način sudjeluju u njima;
13. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, glavnom tajniku UN-a, glavnom tajniku Vijeća za suradnju u Zaljevu, glavnom tajniku Lige arapskih država i vladi Jemena.